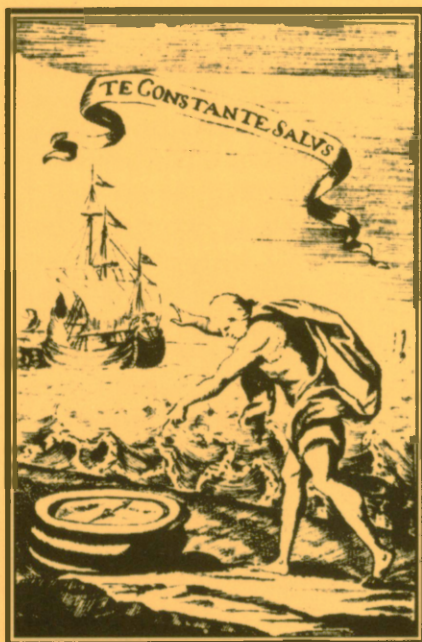


POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Rocznik CVI



Nr 1

WARSZAWA 1999

<http://rcin.org.pl>

INFORMACJA DLA AUTORÓW „KWARTALNIKA HISTORYCZNEGO”

Trudna sytuacja finansowa „Kwartalnika Historycznego” (brak funduszy na przepisywanie tekstów autorskich) zmusza nas do wprowadzenia ścisłych rygorów, dotyczących formy tekstów nadsyłanych do druku w naszym piśmie.

1. Wszystkie teksty muszą być składane w dwóch egzemplarzach, przepisanych (lub wydrukowanych z komputera) według obowiązujących norm wydawniczych: na stronie 30 wierszy po około 60 znaków, z marginesem z lewej strony, szerokości 4–5 cm. Poprawki i uzupełnienia w tekście muszą być ograniczone do minimum i nie mogą przekraczać trzech na jednej stronie; nie stosujemy żadnych podkreśleń. W przypadku wydruku komputerowego należy dołączyć dyskietkę.

2. Układ pierwszej strony artykułu i artykułu recenzyjnego (tj. obszerniejszej, polemicznej recenzji) musi wyglądać następująco: z lewej strony u góry imię i nazwisko Autora i pod nim w nawiasie miasto, w którym pracuje; poniżej tytuł na środku strony (na osi). Wszystkie te elementy należy pisać pismem tekstowym, nie zaś samymi wielkimi literami.

3. W recenzji ponad tekstem należy umieścić kolejno: imię (w formie rozwiniętej) i nazwisko autora recenzowanej pracy, jej tytuł i ewentualnie podtytuł (według strony tytułowej); jeśli recenzja dotyczy pracy zbiorowej, wówczas po tytule należy podać imię i nazwisko redaktora; następnie — w przypadku pracy wielotomowej — liczbę tomów lub części (np. t. 1–2) cyframi arabskimi i dalej: miejsce i rok wydania, liczbę stron, na ostatnim miejscu nazwę wydawcy. Imię i nazwisko Autora recenzji oraz miasto, w którym pracuje — na końcu tekstu z prawej strony.

4. Teksty do działu „Kronika” zawierają tytuł (na osi); podpis Autora jak w recenzji.

5. Wspomnienia pośmiertne: w tytule imię i nazwisko osoby, której tekst dotyczy, pod nim w nawiasach dokładne daty życia; podpis Autora jak w recenzji.

6. Przypisy następują w maszynopisie po tekście zasadniczym, od nowej strony. Numery przypisów należy umieszczać we frakcji górnej, bez nawiasów lub kropek, w wierszu z wcięciem akapitowym. Odnośniki do przypisów w tekście są umieszczone przed kropką kończącą zdanie (z wyjątkiem, gdy kończy je skrót: w. — wiek lub r. — rok) albo przed przecinkiem wewnątrz zdania (z wyjątkiem, gdy muszą być umieszczone między słowami, których nie oddziela przecinek).

7. W tekstach zasadniczych stosujemy ogólnie przyjęte skróty (np., itd., m.in., etc. oraz inne podobne), a także z reguły: r. (rok) i w. (wiek), inne zaś w miarę potrzeby. Nazwy miesięcy podajemy cyfrą rzymską, wówczas gdy występują wraz z dniem i rokiem (bez oddzielających je kropek), w innych przypadkach w ich brzmieniu słownym (16 V 1935; 16 maja; w maju 1935 r.).

8. W przypisach stosujemy skróty jak w punkcie 7. oraz te, które znajdują się w zamieszczonym dalej wykazie; dopuszczalne są także inne skróty, przyjęte w historycznych opracowaniach specjalistycznych, jednak z wyjaśnieniem ich znaczenia przy pierwszym przypadku zastosowania. Tytuły czasopism i serii wydawniczych piszemy w cudzysłowie; po tytule publikacji zamieszczonej w opracowaniu zbiorowym piszemy po przecinku — w: (bez nawiasów prostokątnych). Tomy, roczniki, zeszyty, numery i części periodyków i innych publikacji podajemy cyframi arabskimi.

9. Wszystkie nadesłane do redakcji teksty, odbiegające swoją zewnętrzną formą od powyższych zasad, będą zwracane Autorom do właściwego przygotowania i ponownego przepisania.

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK HISTORYCZNY

Założony przez Xawerego Liskego
w 1887 roku

ROCZNIK CVI
1999

1

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*
Warszawa 1999

KOMITET REDAKCYJNY

Jacek Banaszekiewicz, Marian Biskup, Stanisław Bylina, Marian Dygo (zastępca redaktora), Adam Galos, Antoni Gąsiorowski, Aleksander Gieysztor, Magdalena Hułas (sekretarz), Jerzy Jedlicki, Marcin Kamler, Wojciech Kriegseisen (zastępca redaktora), Czesław Madajczyk, Jerzy Michalski (redaktor), Roman Michałowski, Jan Molenda, Edward Potkowski, Henryk Samsonowicz, Jacek Staszewski, Józef Szymański, Stanisław Trawkowski, Roman Wapiński, Romuald Wojna (zastępca redaktora), Andrzej Wyczański, Jerzy Wyrozumski

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN

00-272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. 831-02-61

e-mail: ihpanext@warman.com.pl

Adiustacja: Dorota Mazek

© Copyright by

Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk and Wydawnictwo Naukowe *Semper*
Warszawa 1999

© All rights reserved. No part of this book may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior permission of the publishers,
Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk and Wydawnictwo Naukowe *Semper*

© Wszelkie prawa zastrzeżone. Przedruk lub odtwarzanie fragmentów tej publikacji w mediach każdego rodzaju wymaga pisemnego zezwolenia Instytutu Historii Polskiej Akademii Nauk oraz Wydawnictwa Naukowego *Semper*

Publikacja dofinansowana przez Komitet Badań Naukowych

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*

ul. Bednarska 20a, 00-321 Warszawa

tel./fax: (0 22) 828 49 73

e-mail: semper@rubikon.net.pl

<http://www.rubikon.net.pl/semper/>

PL ISSN 0023-5903

Nr indeksu 363103

SPIS TREŚCI

Elżbieta K o w a l c z y k , Szlaki drogowe w puszczy na pograniczu mazowiecko–pruskim w średniowieczu	3
Henryk P a l k i j , Praca komisji aukcji wojska w latach 1736–1738	19
Martyna D e s z c z y ń s k a , Biskup Wojciech Skarszewski a dymisja Stanisława Kostki Potockiego	45

PRZEGLĄDY — POLEMIKI — PROPOZYCJE

Maria B o g u c k a , Odpowiedź Panu Profesorowi Gottfriedowi Schrammowi	57
Gottfried S c h r a m m , Odpowiedź na replikę Pani Profesor Marii Boguckiej	58

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Ryszard G r z e s i k , Średniowieczny Spisz między Węgry a Polską. Na marginesie pracy M. Homzy i S. Sroki, <i>Štúdie z dejfn stredovekého Spiša</i>	59
---	----

*

<i>Early Christianity in Central and East Europe</i> , red. P. U r b a ń c z y k — Lech L e c i e j e w i c z	67
<i>Nomen et gens. Zur historischen Aussagekraft frühmittelalterlicher Personennamen</i> , wyd. D. G e u e n i c h , W. H a u b r i c h s , J. J a r n u t — Jerzy S t r z e l c z y k	69
T. T y c , <i>Z średniowiecznych dziejów Wielkopolski i Pomorza</i> — Gerard L a b u d a	72
S. S z c z u r , <i>Annaty papieskie w Polsce w XIV w.</i> — Andrzej R a d z i m i ń s k i	74
<i>Wyobrażenia średniowieczna</i> , wyd. T. M i c h a ł o w s k a — Szymon W i e c z o r e k	77
T. B o r a w s k a , <i>Życie umysłowe na Warmii w czasach Mikołaja Kopernika</i> — Sebastian K a w c z y ń s k i	81
M. K u l e c k i , <i>Wygnańcy ze Wschodu. Egzulanci w Rzeczypospolitej w ostatnich latach panowania Jana Kazimierza i za panowania Michała Korybuta Wiśniowieckiego</i> — Dariusz K o ł o d z i e j c z y k	84
<i>Eine schwierige Erbschaft. Die Verhandlungen nach dem Tode Herzog Jakobs von Kurland 1682/83</i> , wyd. A. B u e s — Bogusław D y b a ś	86
<i>Strasbourg, Schoepflin et l'Europe au XVIIIème siècle</i> , wyd. B. V o g l e r , J. V o s s — Stanisław R o s z a k	89
M. I n g l o t , <i>La Compagnia di Gesù nell'Impero Russo (1772–1820) e la sua parte nella restaurazione generale della Compagnia</i> — Andrzej P a w e ł B i e ś S J	92
<i>Literatur und nationale Identität I. Ausgangspunkte bei der Erforschung des literarischen Nationalismus und der nationalen Literatur im Ostseeraum</i> , wyd. J. E. O l s s o n , Y. V a r p i o , M. Z a d e n c k a — Krzysztof A. M a k o w s k i	97
G. C v e n g r o š , <i>La République Démocratique Ukrainienne — la République Française (1917–1922)</i> — Przemysław Ż u r a w s k i v e l G r a j e w s k i	99

S. Grafström, <i>Polskie stronice. Dziennik od 5 lipca 1938 do 6 grudnia 1939 roku</i> , wyd. J. Lewandowski, A. N. Uggla — Jan Szymański	103
A. Cieślíkowa, <i>Prasa okupowanego Lwowa</i> — Aleksandra J. Leinwand . . .	105
Z. Zblewski, <i>Między wolną Polską a „siedemnastą republiką”. Z dziejów oporu społecznego na terenie województwa krakowskiego w latach 1945–1947</i> — Łukasz Kamiński	112
J. Żaryn, <i>Kościół a władza w Polsce (1945–1950)</i> — Marian Wojciechowski	115
K. Gorczyca, <i>Żychlin pod Koninem. Dzieje wsi i zboru</i> — Urszula Augustyniak	120
<i>Ernst Kantorowicz. Erträge der Doppeltagung Institute for Advanced Study, Princeton. Johann Wolfgang Goethe–Universität, Frankfurt</i> , wyd. R. L. Benson, J. Fried — Jerzy Strzelczyk	124

KRONIKA

Symposium: „Św. Świerad i jego czasy. 998–1998” — Ryszard Grzesik	129
Konferencja naukowa z okazji 900–lecia wzmianki Galla o <i>sedes regni principales</i> — Agnieszka Pastuszak–Kowalska, Tomisław Giergiel	130
Sprawozdanie z konferencji naukowej „Od narodzin do wieku dojrzałego” — Andrzej Karpínski	131
Konferencja polsko–niemiecka „Otto von Bismarck a kształtowanie się nowoczesnego narodu polskiego i niemieckiego” — Grzegorz Kucharczyk	133

IN MEMORIAM

Hartmut Boockmann (22 VIII 1934 — 15 VI 1998) — Marian Biskup	135
---	-----

KOMUNIKATY

Informacja o piśmie naukowym „Historia. Pismo Młodych Historyków”	138
---	-----

CONTENTS

Elżbieta Kowalczyk, <i>Mediaeval Forest Routes along the Mazovian–Prussian Borderland</i>	3
Henryk Pałkij, <i>The Activity of the Army Expansion Commission in 1736–1738</i> . . .	19
Martyna Deszczyńska, <i>Bishop Wojciech Skarszewski and the Dismissal of Stanisław Kostka Potocki</i>	45

REVIEWS — POLEMICS — PROPOSITIONS

CRITICAL ARTICLES — REVIEWS

CHRONICLE

IN MEMORIAM

ADVERTISEMENTS

WYKAZ SKRÓTÓW

AAN	– Archiwum Akt Nowych
AGAD	– Archiwum Główne Akt Dawnych
AGZ	– <i>Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej</i>
AP	– Archiwum Państwowe
APH	– „Acta Poloniae Historica”
ASPK	– <i>Akta Stanów Prus Królewskich</i>
ASWK	– <i>Akta sejmikowe województwa krakowskiego</i>
ASWP	– <i>Akta sejmikowe województwa poznańskiego</i>
BC	– Biblioteka Czartoryskich
BJ	– Biblioteka Jagiellońska
BK	– Biblioteka Kórnicka PAN
BN	– Biblioteka Narodowa
BO	– Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich
BPANKr.	– Biblioteka PAN w Krakowie
BR	– Miejska Biblioteka Publiczna im. E. Raczyńskiego w Poznaniu
CAW	– Centralne Archiwum Wojskowe
CDS	– <i>Codex diplomaticus nec non epistolaris</i> , wyd. K. Małczyński, A. Skowrońska, t. 1–3, Wrocław 1956–1964
CPH	– „Czasopismo Prawno–Historyczne”
cz.	– część
DN	– „Dzieje Najnowsze”
ibid.	– ibidem
KDKK	– <i>Kodeks dyplomatyczny Katedry Krakowskiej ś. Wacława</i> , wyd. F. Piekosiński, t. 1–2, Kraków 1874–1883
KDM	– <i>Kodeks dyplomatyczny Małopolski</i> , wyd. F. Piekosiński, t. 1–4, Kraków 1876–1905
KDMaz.	– <i>Codex diplomaticus et commemorationum Masoviae generalis</i> , t. 1, wyd. J. K. Kochanowski, Warszawa 1919
KDP	– <i>Kodeks dyplomatyczny Polski</i> , t. 1–4, wyd. L. Ryszczewski, A. Muczkowski, J. Bartoszewicz, M. Bobowski, Warszawa 1847–1887
KDW	– <i>Kodeks dyplomatyczny Wielkopolski</i> , t. 1–5, Poznań 1877–1908; t. 6 nn., Poznań–Warszawa 1982 nn.; seria nowa, t. 1, Poznań–Warszawa 1975
KH	– „Kwartalnik Historyczny”
KHKM	– „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”
MGH	– <i>Monumenta Germaniae Historica</i>
MGH Script.rer.Ger.	– <i>Monumenta Germaniae Historica Scriptorum rerum Germanicum</i>
MGH SS	– <i>Monumenta Germaniae Historica Scriptorum</i>
MPH	– <i>Monumenta Poloniae Historica</i>
mszp.	– maszynopis
n.	– i następna (s. 53 n.)
nn.	– i następne (s. 53 nn.)
nr	– numer
OiRwP	– „Odrodzenie i Reformacja w Polsce”
op. cit.	– opus citatum
PH	– „Przegląd Historyczny”
PL	– J. P. Migne, <i>Patrologiae cursus completus</i> , Series latina
por.	– porównaj
przyp.	– przypis
PSB	– <i>Polski słownik biograficzny</i>
PSRL	– <i>Polnoje sobranije russkich letopisiej</i> , t. 1 nn., Sanktpeterburg 1841 nn.
RAU	– Rozprawy Akademii Umiejętności
RDSG	– „Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych”
red.	– redaktor, redakcja
RH	– „Roczniki Historyczne”
rkp.	– rękopis
RPAU	– Rozprawy Polskiej Akademii Umiejętności
SDRE	– „Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo–Wschodniej”
SGKP	– <i>Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich</i>
SH	– „Studia Historyczne”
SIRIO	– Sbornik Imperatorskogo Russkogo Istoriceskogo Obszczestwa
Sobótka	– „Śląski Kwartalnik Historyczny «Sobótka»”
SPPP	– <i>Starodawne Prawa Polskiego Pomniki</i>
SSS	– <i>Słownik starożytności słowiańskich</i>
St.Żr.	– „Studia Źródłoznawcze”
sygn.	– sygnatura
t.	– tom
VL	– Volumina Legum
wyd.	– wydanie, wydawca
z.	– zeszyt
ZH	– „Zapiski Historyczne”
zob.	– zobacz

Warunki prenumeraty

Wpłaty na prenumeratę przyjmowane są na okresy kwartalne.

- W kraju
 - urzędy pocztowe oddawcze, właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora, oraz doręczyciele w miejscowościach, gdzie dostęp do urzędu jest utrudniony;
 - dział kolportażu Wydawnictwa Naukowego Semper, ul. Bednarska 20A, 00-321 Warszawa, tel./fax: 828 49 73; wpłaty należy kierować na konto: PKO BP VII Oddział w Warszawie, Nr 10201071-109628-270-1 z zaznaczeniem na blankiecie przelewu tytułu czasopisma i okresu prenumeraty.

- Ze zleceniem wysyłki do innych państw:
 - dział kolportażu Wydawnictwa Naukowego Semper, ul. Bednarska 20A, 00-321 Warszawa, tel./fax: 828 49 73; wpłaty należy kierować na konto: PKO BP VII Oddział w Warszawie, Nr 10201071-109628-270-1 z zaznaczeniem na blankiecie przelewu tytułu czasopisma i okresu prenumeraty; dostawa odbywa się pocztą zwykłą w ramach opłaconej prenumeraty, z wyjątkiem zlecenia dostawy pocztą lotniczą, której koszt w pełni pokrywa zleceniodawca.

Cena w prenumeracie w 2000 roku w kraju wynosi **14 zł** za numer. Prenumerata ze zleceniem dostawy za granicę (pocztą zwykłą) jest w Europie o 100%, a w krajach pozacuropejskich o 200% wyższa od krajowej.

Terminy przyjmowania przedpłat przez Wydawnictwo Naukowe Semper oraz przez Poczta Polską (tylko prenumerata krajowa):

- do 15 XI na I kw. roku następnego
- do 15 II na II kw.
- do 15 V na III kw.
- do 15 VIII na IV kw.

Wcześniejsze i bieżące numery można nabywać w Dziale Handlowym Wydawnictwa Naukowego Semper, ul. Bednarska 20A, 00-321 Warszawa, tel./fax: 828 49 73. Również można je zamawiać we Wzorcowni Ośrodka Rozpowszechniania Wydawnictw Naukowych PAN, Pałac Kultury i Nauki, 00-901 Warszawa oraz we wszystkich księgarniach naukowych i akademickich (cena 1 egz. w tych księgarniach może różnić się od ceny w Wydawnictwie).

Subscription orders (17 US\$ per copy, 68 US\$ per year) available through the local press distributors or through the Foreign Trade Enterprise ARS POLONA, 00-068 Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7, Poland, or directly through

WYDAWNICTWO NAUKOWE SEMPER
ul. Bednarska 20A, 00-321 Warszawa, Poland
tel./fax: (+48) (22) 828 49 73